

KECSKEMÉTI LAPOK

ELŐFIZETÉSI DÍJ:

Egész évre 5 frt — kr. Negyedévre 1 frt 50 kr.
Félévre 2 „ 50 „ Egy szám ára 12 kr.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

SZERKESZTŐ LAKIK: III. TIZED, KÖNYÖK-ÚTCA, 121 SZ.

KIADÓ-HIVATAL: BUDAI-ÚTCA, 186. SZ.

HIRDETÉSI DÍJ:

4 hasábnos petit sor 5 kr., többszöri vagy terjedelmes hirdetésekül árlengés adatik.

Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr.

A cselédügyről.

E lapok hasábjain és egybeitt is sokszor felszólaltunk a cselédsgödítés hibáival, míg végre meg kellett nyugodnunk, mert a város a cseléd-szerződést közvetítő hivatal felállítását elhatározta s a cseléd-hivatal szervezetét megalkotta.

Ugyde azután ismét azt határozta el, hogy a cseléd-hivatal nem állítja fel s ennél fogva az egészről nem lett semmi s illetőleg csak annyi, hogy az addigi cseléd-szerződéseket az iparengedély díját lefizetni kötelezték s így azok, kik eddig csak megtűrték cselédvezetőikül, most ilyeneknek az iparhatalóság tekintélyével vannak beiktatva! Tehát csak ott vagyunk, a hol voltunk, ugyanazon bagariák és kordovánok látnak, illetőleg nem látnak el bennünket cselédekkel, mint az előtt, csakhogy most már — ha eddig két forintot fizettünk, úgy adjunk három forintot, hogy az engedélydíjat beszerhesse.

Hát ha úgy hiszik, hogy ez által az intézkedés által segítettek valamit, jó; de már azt kérjük, hogy higgyék el azt is, hogy mi a bajra rámutatva, annak nem ilyen orvoslását gondoltuk.

De még ha másként igyekezett volna is a város segíteni, még akkor is mindig jó efféle dolgokon társadalmi úton is javítani s épen azért meg kell gondolni, hogy utóvégre az a cseléd-szerző sem ismerhet minden cselédet s ennél fogva csak ritka esetben vállalhat annak ajánlhatóságáért komoly felelősséget.

Tapasztalatunk szerint a cseléd-könyvekbe vezetett bizonyítványok a legtöbb esetben nem megbízhatók, így tehát, minthogy minden egyes aján-

lott cselédéről, annak volt gazdát kikerdeznél szinte lehetetlenség, mindig a legnagyobb tájékozatlanság mellett kell cselédet fogadnunk. Erre nézve úgy hisszük, hogy ezen hiányon társadalmi úton a legjobban lehet segíteni; mert a könyvből a cselédéről rosszat, tehát ha kikapó, vagy tolvaj, vagy felesel s több efféle, azt beírni nem is szabad.

Segítsünk tehát magunk az érdekelt cseléd-tartó gazdáknak magunkon, a képen, hogy néhány sorban, minden nálunk szolgált cselédéről, adjunk ismertetést s ezeket összegyűjtve annyi példányban sokszoroztassuk; a hányan e közérdekből összeállunk. Ez úton látni való, hogy két-három év múlva csaknem minden cselédül lesz a kezünk között megbízható ismertetés és sokkal kevesebb esetben leszünk kitéve szomorú csalódásnak. A költségből pedig egy-egy tagra mindössze ha 50 kr. jut évenként.

Ezen társulat tagjainak egyéb dolga nem lenne, mint minden egyes cselédjokről rövid, de hi ismertetést írni s azt az összegyűjtéssel megbízható eggyennel közleni s a rá eső költséget viselni. Akkor valaki a társulat tagjai közül vállalkozni fog, hogy azokat betűsorban sokszoroztassa, a mikor aztán egy cselédnek könnyen utána lehet keresni.

A kik érdekeltek és érdeklődők, gondolkodjanak ez eszmén s ha jónak látják, ám álljanak össze. Ha tizen leszünk, az is jó, de ha többen leszünk annál jobb.

Megjegyezzük, hogy ezt egyelőre csak a növeledékre gondoljuk kiterjesztendőnek. 8.

Közgyűlés.

1886. márczius 26.

Főispán úr ő Nma az ülést d. e. 9 órákor megnyitván, ez első sorban a polgármester jelentést hallgatta meg a közgazgatásnak febr. havi menetéről.

E jelentés szerint a január hóról maradt és febr. hóban érkezett 1690 beadványból 1339 elintéztetvén, 351 maradt folyamatban.

A városi főpénztár bevétele volt a háztartási alapnál: 1.213.284 frt 69 kr., a január havi pénztári maradvánnyal együtt 1.226.518 frt 72 kr., kiadása pedig 1.219.568 frt 18 kr. Az iskolai alap bevétele a január havi pénztári maradvánnyal együtt 12.638 frt 55 kr., kiadása 4598 frt 97 kr. — A háztartási alap szokatlan nagy forgalmát a laktanya építésére fölvet s ideiglenesen a fővárosi és itteni pénzüzeteknél elhelyezett kölcsönös rész elszámolása idézte elő.

A városi adópénztár kir. adó, városi pótdadó, kataszteri költség, hadmenteségi díj, késed. kamat és végrehajtási költség ezimén bevett összesen 38.886 frt 70 kr.

A közbiztonság állapota teljesen elégtől volt; a személybiztonságot semmi nem veszélyezteté; a vagyonbátorogót néhány jelentékeny tolvajlás háborította.

Az egészségi állapot mind a halálozások, mind a betegülések nagy számát tekintve, kedvezőtlen volt. A kanyaró a hó első felében még a város belterületén is egyre alkodott, a hó második felében azonban már csak szórványosan jelentkezett; de annál sürűbben és folyton nagyobbodó kiterjedésben lépett föl az eddig kímélve maradt külterületen, különösen Monostoron, Szarkában és Nyírben s az többi pusztákkal szomszédos szőlők lakosai között. Az első betegülések bejelentése után a kerületi orvosok a pusztai iskolákat azonnal meglátogatták s a bajt igazoltan találtán, azok bezárását elrendelték s a megbetegült gyermekek orvoslása iránt intézkedtek. A tanyákon úgy, mint a városban lakó szegényebb néposztály az egészségtelen, rossz levegőtől zsúfoltság, a rossz táplálkozás, a kellő ápolás hiánya, szóval: a szegénység nyomora a magában nem halálos kimenetelű kanyarót halált okozó betegségekkel párosíták. A ka-

nyaróban elhalt kevés kivétellel 5 éven alóli gyermekek száma 58 volt.

A városban bezárva volt iskolák a hónap második felében mind megnyitáltak, azokban az egészségi állapot teljesen kielégítő s a tanítás zavartalanul folyik.

A kanyarón s a légzési szerveknek azzal társulni szokott lobos bántalmain kívül még köhürüt és ronszólo toroklob is — bár nem nagy mérvben — fordult elő.

A népesedési mozgalmak adatai: a január 31-től febr. 27-ig terjedő idő alatt élve született 166 gyermek, meghalt 184 eggyen: az elhaltak száma tehát 18-al túlta felül a születettekét. E kedvezőtlen aránynak egybírát egyik oka abban keresendő, hogy a születések e hóban a rendes számon jóval alól maradtak.

A városi kórházban gyógykezeltek (21 férfi, 28 nő) 49 beteg; ezek közül gyógyult 19, javult 3, gyógyulatlan távozott 1, ápolás alatt maradt 26.

A szegényházban ellátást nyert (54 férfi, 46 nő) 100 szegény; kívül segélyezettett (44 férfi, 54 nő) 98 eggyen.

A hasznos házi állatok közt — néhány lépfenes eset kivételével — járvány, ragályos kór nem pusztított.

A mértékhatóság hivatal hitelesített 98 tárgyat, s hitelesítési díj fejében bevett 24 frt 12 kr.

Jelentéshez — a közgyűlés későbbi folyamán — szóbelileg felhozni kívánta a polgármester, hogy a „Kecskemét” helyi lap legutóbbi száma „Furcsa számítás” című újdonságában ellene olyszűrű gyanúsítás foglaltatik, mintha ő a laktanya építésének vállalatát a legelőszöb ajánlatot tevő czég mellőzésével saját pártfogoltjának — ki pedig 50.000 forint drágább ajánlatot tett — akarta volna kezére játszani, és e célzattal s a városnak ily módon 50.000 frtra menő megkárosítását csak a függetlenség párt közgyűlési tagjainak erélyes fellépése gátolta volna meg. — Ha a lap csak szerkesztőjének nevében beszélne: annak közleményére egy szót sem vezetne, de mert a „Kecskemét” a helybeli függetlenség párt hivatalos közlönye, és közleményében azon pártnak és közgyűlésben résztvevő tagjaira történik hivatkozás: alkalmat kíván adni a közgyűlésnek, különösen a függetlenség párt ellen

KECSKEMÉTI LAPOK TÁRCZÁJA

A nagy-körösi boszorkánypör.

1654.

(Részlet Dr. Szombathy István f. e. márczius hó 13-án tartott „Boszorkánypör” c. felolvasásából.)

Mi magyarok, bár szintén volt részünk az Európászerte járványként dühögött boszorkányüldözések- és perekben, mégis nálunk oly elenyészölő esekely számban fordultak elő ilyes perek, hogy a közös szegényben még eléggé felemelt homlokunk állhatjuk ki a józan ész sújtó ítéletét. Méltán emeli ki e tekintetben Ipolyi Arnold Magyar Mythologiajában a magyar jellem józanságát és hogy „a boszorkányüldözés ábránd nemzetünkét távolról sem hatotta meg annyira, mint más felvilágosodottabbnak tartott népeket”.

Hazánkban az újabbkori boszorkányság történetében legrégibb a nyom 1517-re mutat vissza; továbbá 1577-ben történik említés a boszorkányságról az erdélyi szász protestáns egyházi és világi egyetemeken nemzeti zsinat visitatói artikulusai között. Az első boszorkánygöteknék nyoma 1616-ra vezethető vissza, mely évre megjegyeztük (a Fuchs-Oltard-élele chroniconban), hogy hazánkban ez évben sok varázslót és boszorkányt égettek el, kik „Magyarország és Erdélyben az összes gabona- és börtmest tönkretették”.

Ez adatokra már Ipolyi hivatkozott, de ő még nem ismerte a nagy-körösi boszorkánypört, melynek 1654. év július 29-én két asszony lett áldozata. E per a — tudomás szerint — legrégibb hazai boszorkánypörünk, melyből az ítélet is fennmaradt és mely nemcsak azért érdekelhet bennünket, mert a sajnos tragoedia szomszédásunkban

folyt le, de azért is, hogy annak főszemélyei között kecskeméti biráink is szerepeltek.*)

Az eset röviden így folyt le:

Bizonyos Pánczél Istváné Örszébét és Nagy Mihályné Zsuzsánna az 1654. év nyarán a nagy-körösi tanács előtt ördögöséggel beadvoltatván, „Szávos János deák főbíró és az ő kglme mellett lévő böcsületös eskütt tanácsbeli uraim” az ügyet kellőképen megvizsgálván, a török hódoltság miatt akkoriban Szécsén várában székelő, „Pest, Pilis, Solt vármegyéknek viceispánnya Rádai András” elé terjesztette, ki is a mondot és év július 3-ról kelt, a kiváltást is elrendelő levelében ezt írta**): „A varázsló asszonyok ellen szedett bizonyosságokat és törvént, mellyeket felküdött kegyelmötök, az jól esekeltette, én is mint ilyen takarodó időben itt való főembereken és Pest vármegyében való prossessorokban előhivatva, előlvasván mind az bizonyosságokat, mind az törvént ő kegyelmök veiem egyetemben helyben hatták — addával, hogy elsőben még kinossan vállassa kegyelmötök”.

Roppant kár, hogy a tanúvallomások — tán Szécsény várában az alispánnál — elveszték, és csak az ítéletből tudjuk, hogy négyen voltak „az igaz tanúk”, kik megesküdtek a vádlottak ellen és még Pánczél Istváné ellen a maga férje is.

*) Patay Samu ügyvéd úr által ez esetre figyelmeztetve, átrándultam N.-Körösré, hol értesültem, hogy az említett ítélet a Török-magyarokri Emlékek I. kötetében megjelent. Jalsovicsky László levéltárnok úr szíveségből szerencsém volt N.-Körös városának 1636 — 1715. terjedő, pergamentbe kötött jegyzőkönyvének 43., 44. lapján a jegyző által egykorlágd bemásolt okmányt is olvashatni és a nyomtatással összehasonlítani. A nyomtatásban némi hibák fordulnak elő; így a keltetésében és a biblia fejezetének idézésében. Dr. Sz. I.

***) Török-magyarokri Emlékek, I. 196. l.

Július 29-re a körösi főbíró convocált bíróságot hívott egybe, és pedig az úgy nagy fontosságánál fogva, nemcsak mint közönségesebb esetekben, a török hódoltság alatti „három eszázári város”: Kecskemét, Körös, Czegléd, — hanem még Abony, Kecse, Szent-Király, Szent-Lőrincz, Nyársapát (akkor még községek) birából, Kecskemétről „Nömös és eskütt tanácsbeli törvénytevő Halassy Mihály, Vég Mátyás, Szűts Ambrus” volt odaát. E 15 tagból állt convocált bíróság — a mint megirták*), hogy — „az szent Isten nekünk ada érténünk, azon inquisitiókat lelünk ismereti szerint ventilálván, azon reájok szedett tanúk vallásból, nyilvánvaló ördögi tudományokat ennek megtapasztaltunk: nem tagadván ezen Pánczélné az mi igazságszerető törvényesféünk előtt Baranyában tanulta ördögi tudományát, úgy hogy az leányzó gyermeket, férfi gyermeket igen könnyen megtagygya változtatni és az meddő asszonyoknak is méheket megnyitván, szülőkke teheti az ő tanulta ördögi esekedeti által”.

Igy tehát „megpenderlőlván azért, mind az két ördögi tudományval vádolottat személiek ellen való inquisitiókat, az magunk igaz lelünkismeretét, de kiváltképen hatalmas Istennek parancsolatját előttünk viselvé, illetén Deliberatúmt prononciáltunk.

Mivel hogy Istennek ő flgének az ő parancsolatja ez: Deut. 17. v. 6. Hogy két vagy három embernek bizonyság tételése, megülettessék az, ki meghaladott, de egy tanúnak bizonyágtételére meg ne haljon. Item. Levit. 20. v. 27. Akar fiú, akar asszonyi állat legyen, ha azokban ördögi jóvendomónásnak lelke leend, megülettessenek mind okvetetlen: kövékkel verjétek azokat agyon, az ő haláloknak ő magok az okai**).

*) Török-magyarokri Emlékek, I. 199. l.

***) Károli Gáspár biblia fordításának szövege.

esolatját követvén mi is, igaz lelünk ismeretéből származott törvényekkel azon felül praemoniált Pánczél Istváné Örszébét Nagy Mihályné Zsuzsánával együtt mint nyilván való ördögi tudományval bíró büvös bűvészeket és ördögi jóvendomónásokat érdemük szerint tüzes halálra méltóknak ítéltük”.

N.-Körös városának kiadási regestrumában idevonatkozólag a „Török rendre való adózás” között*) előfordulnak az 1654. évről ezen tételék is: „Pánczélné és Nagy Mihályné varázsló asszonyok miatt való ítéletés”: Pánczélnéért fizetett Nazur béknek 100 t. és 30 t. Nagy Mihálynéért fizetett Nazur béknek 46 t. kadiának fizetett 8 t. Perdoknak (hóhérok) fizetett 2 1/2 t. 18 d. Perdo dolmányára pamotzsinort, czernát és kapesot 23 d. 2 kötes tölést 30 d. Sunma 299 frt 11 denár”. Ha ehhez még hozzá adjuk azt a l forintot, melyről a „Magyar rendre való költés” közt**) van szó: „Kövré Istvánék és Hajnal Mártonnak útköltéségre adtam viceispán úrhoz ördögösök felől való fassiók felvetelért”, t. i. Szécsény várába, akkor kijön a kerek 300 frt, melybe e „boszorkánypör” Körös városának készpénzben kerültek, a 11 denár ráadás. Hogy pedig azon időben, 232 évvel ezelőtt, az mily jelentékeny összeg volt, mutatja az is, hogy két ember megelégedett 1 frrtal a nógrád-megyei útköltéségre.

E pörben működött elődeink — talán a legártatlanabb birák, kiknek ítéletére valaha boszorkányt égettek — a hatalmas Istennek rettentő parancsolatjára hivatkoztak; mi ezzel szemben a szeretet vallásának alapítója majdnem végzavaira hivatkozhatunk: Urak! bocsásd meg nekik, mert nem tudták mit esekedtek!

*) Török-magyarokri emlékek, I. k. 191. l.

***) U. o. 195. l.

résztvevő tagjainak, hogy az ő gyanúsított hivatalos eljárása fölött itt mondjanak bírálatot. Eljárásról illetőleg hivatkozik magára a közgyűlésre, hogy akkor, midőn a lakatya építésére megtartott árjelés eredménye a közgyűlés által tárgyalás alá vétett, ő ép azon nyilatkozattal nyitotta meg a tanácskozást, miszerint a vállalkozók egyikét sem ismeri annyira, hogy a többiek fölött ajánlhatná a közgyűlésnek, és ép ezért figyelemmel a közgyűlést, hogy az ajánlatoknak ne pusztán pénzügyi oldalát tekintse irányadónak, hanem egyszerűen a vállalkozóknak több-kevesébe megbízhatóságát, és ajánlataiknak minden módozatát is vegye figyelembe, és e tekintetben az építés felügyelével a közönség által megbizott szakértőt hallgassa meg.

A polgármester ezen előterjesztése után a „Kecskemét” jelenlévő szerkesztője maga kijelenté, hogy ő a polgármestert gyanúsítani nem akarta és közleményben nincs is gyanúsítás; a függetlenségi párt közgyűlési tagjainak sorából a pártunk egyik tekintélyes tagja pedig kijelenté, hogy a „Kecskemét” említett újdonságban igenis van a gyanúsítás, de az nem a párt tudtával és akaratával jelent meg; a függetlenségi párt nevében beszélni nincs jogositva és itt nem is beszélhet; de saját egyéni meggyőződéséből és tapasztalatából meri állítani, hogy pártja többsége a kérdéses közleményt magáévá nem teszi, az abban foglalt gyanúsítást egyáltalában nem osztja, sőt a hasonló modorú személyeskedő megtámadásokat helyteleníti.

Több a polgármester iránt teljes bizalmat nyilvánító felszólalás után a közgyűlés azon határozattal ért napirendre, miszerint a polgármester eljárását kitógasztalannak helyesnek, sőt kötelességszerűnek tartja, különben is öt múltjának és jelenének fogva illyetén kiesinyes, személyeskedő gyanúsításokon felülállónak tekintti.

A havi jelentés után a m. k. vallás-és közokt. miniszter úr leírta olvasottait föl, mely szerint az állami polgári és elemi leányiskola költségvetésének egyneművé tételét, mint a közegyi népiszkolák költségei közé tartozó, onnan töröltetvén, az ekként előálló különbözet az állam által kötelezett évi 6000 forint segélyösszegeből levonattott, s ebből mintegy 1200 forint visszatartott. Miután e levonás az állam hozzájárulási kötelezettségének töves értelmezése alapján történhetett; a közgyűlés a polgármester vezetés alatt Laukó Károly biz. tag, Keresztess János főjegyző és a város országgyűlési képviselőiből alakított bizottságra bízta, hogy a Miniszter urat fölvilágosítsa, s őt ez ügynek a közönség nézve kedvezőbb megoldásra bírni igyekezze.

A földművelés, ipar- s kereskedelemügyi miniszter William A. C. Barrington budapesti angol főkonsullá történt kinevezését közli.

Ugyanazon miniszterünk a „Vizgói törvény életbe lépésére” és a „Vízduzzasztó művek felállítására” tárgyában kibocsátott szabályrendeletet küldi.

A m. k. belügyminiszter úr a városnak a „fegyelmi bírságpenézkezele” tárgyában alkotott szabályrendeletét jóváhagyta.

Mind e leiratokat a közgyűlés tudomásul vette.

A „Versecki magyar nyelvterjesztő egyesület” és a „Torontalmegyei magyar nyelvterjesztő és közművelődési egyesület” megkeresései folytán a közönség azok alapító tagjai közé belépésért elhatározta.

A régi tartozások realizálásának február havi eredményéről szóló kimutatás tudomásul vétetett.

A tanító nyugalma 1885. folyamán vezetett adópenztári, — és a háztartási alapokról n. a. évről vezetett főpénztári számadások — szabályszerű felülvizsgálás után — helyesnek találtatván, a kezelő tisztviselők részére a fölmentés megadott.

A tanácsnak azon javaslatát, hogy a közmunkaváltás a folyó évtől kezdve ne a főpénztár által szedessék, hanem kinek-kinek községi pótadójához hozzáírassék, és a közadókkal együtt az adópenztár által hajtassék be, a közgyűlés mint úgy a kezelésre nézve helyesebbet, mint a lakosság nézve kevésbé terhelőt, egyhangúlag elfogadta.

A közlegelő berendezése tárgyában a gazdászati bizottság javaslatát, jelesül: hogy Szikrában egy barom állattesték s hogy Pusztaszeren a szük legelő kibővítése végett a hasznosbér földekből 4 részlet, szántás-vevésztés különben sem alkalmas terület a közlegelőhöz csatolassék, továbbá, hogy Bugac Monostorra, az apállatok részére szükséges takarmánytermék termelésére használt földek művelése a közlegelőt ektelelő sertes-és vakandórák elenyegtetése, a baromállatok boronálása s általában a közlegelő gondozása ezéjából egy iga álltassék föl, — a közgyűlés elfogadta, az utóbbi javaslatot a tanács által tett azon módosítással, hogy igazonól eről 4 ökor helyett 4 ló szerzessek be.

Gál Ferenc és társainak azon kérelmét, hogy a ballószögi iskola előtti hasznosbér

földek nekik eladassanak, a közgyűlés elutasította.

B. Tóth Imre kérelmére ellenben elhatározta, hogy ugyanezek Ballószögben, a „Körhán-köz” folytatására dugó 4 holdnyi esztékföldet a szomszédos magánbirtokosoknál eladni fogja.

Ozv. Kún Györgyné megvételtre fölajánlott szőlőjét a ret. egyház budai kapubeli temetőjének kibővítése végett a közgyűlés megvenni elhatározta.

Cseli Pál 5. tized 286. sz. alatti házat, továbbá Özv. Szabó Péterné és Szalai János né 8. tized 162 és 163. sz. házaát a „Veréb” útea szabályozása végett a közgyűlés kisa-játitani rendelté.

Kisajátította a Karácsonyi testvérek 4. tized 36. sz. alatti üres malomtelkét is.

A szentkirályi erdőben 68 részlet tanák árjelésen történt eladását a közgyűlés helységi tudomásul vette.

A szikrai kiserő használhatása végett a „Szikratoknál” egy zsilip készítése elrendeltetett.

A Bleyer László által birt. „Caszinó” alatti bolt bérleti szerződése 6 évre hosszabbított.

Ferenczy Lajosnak a monostori tanító használatában volt 2 hold föld 200 forint eladott.

A városi főpénztárnok és főpénztári ellenőr fizetésjavítás iránti kérelmét a közgyűlés teljesíthetőnek nem találta.

A pusztai kézbesítőnek márczius—június hónapokra 5—5 forint drágasági pótlékot utalványozott.

Tok József hivataloslagának pedig 45 évi szolgálatának méltánylásával, végkielégítés helyett élte fogytán 5 forint havszegélyt rendelt kiadotni.

Végül helybenhagyta a közgyűlés a Szolnok-Csongrád-Tisza jobparti társasággal a város tiszai-réti birtokából kisajátított 27 holdnyi terület kártalanítása iránt kötött egyességét, mely szerint a város községe kárpótlásul a társulatnak a kiserőt elhagyott földet melletti 29 holdnyi birtokát kapta s a kiserő területét körül 300 forint kártalanítási összeget nyert.

Egyleti és társadalmi élet. Intézetek.

A Fölölvásó Társaság harmadik estélye. Márczius 27-én Willer József tanár gyöngéldék állapota miatt Hanusz István tanár foglalta el a fölölvásó asztalt. „A növényvilág illatozása”-ról szóló előterjesztésével.

A növények illatát szép költeménnyel hasonlítja össze; édes álomba ringatja az élvezetnek jelkét mind a kettő, de halhatatlanságot kölcsönöz létrehozójának mind a kettő. A szép költemény visszhangzik századok múltján is a rokonan érző szivekben, midőn a költő már meghűlt régen; a szép növénynek kellemes illata pedig biztosítja csodálóját arról, hogy illatozás közben el van szorva a csira, mely hasonló alaklépéseket van hivatva kifejleszteni. Tompa a növények illatát a virág lekének nevezi, Decandolle füvezs pedig úgy teszi a megkülönböztetést, hogy az illetők némelyike állandó tulajdonság, másika ellenben csak egy időben nyilvánuló élettevékenység. A mely füvek gyökerében, szára, levelében illatos olajok, mézgák, gyanták vannak fölhalmozva, állandó illatozó és rájuk a fölölvásó példákat mond. A melyeknek virágjokban van az illat, azoknál csak a termékenyülés előtt és közben lép föl az illatozás és az a növénynek egyéni életén túlható eredményű tevékenység, mert biztosítja a fajfennmaradást vagy legalább hirt ad arról, hogy a fajnak fennmaradása már biztosítva van. Példák fölörölása után jelzi még, hogy a virágok illata és színe közt sem hiányul az összefüggés. Legfőbb illatozó van a fehér színűek közt, úgy következnek főgy számmal a sárgák, vörösek, kékek, violaszínűek, zöldek, narancssárgák, barnák, végül a teketők. Említi, hogy van virágillat olyan is, a mely föllobbanó lángra kap, ha égő gyufával érintjük az illatfejlesztő forrást, mihez hozzáfűzi az óhatást, hogy ilyen föllobbanó, de tartós szeretetét kívánt előterjesztésével költeni hallgatói szívében a növények iránt és e szeretetért hálás lesz azok kedves illata, mely nyári holdvilágos szép estéken gazdagon áradoz.

Mivel lapunk szerkesztője volt a fölölvásó, dolgozata méltatásába nem bocsátkozhatunk; csak annyit jelzünk, hogy mikor ő a lapszerkesztést átvette, volt a ki azt jegyezte meg rá, hogy az első szám virágillattal lesz tele. Ha az akkor úgy nem történt is, igazat adott a következők az észrevételnek annyiban, hogy a véletlen közremunkálása folytán a lapban a virágillatok szóbeli szellőztetése el nem maradt. Több hatással szólt az utána következő fölölvásó Dr. Horváth Ádám jogakadémiai tanár, nemcsak a terjedt olvasottság és a neki annyira sajátos lebilincselő előterjesztési mód folytán, hanem azért is, mert tárgya a társadalom belelete köréből volt választva és azt gazdagon szikrázó humorral fűszerezve nyuj-

totta. Fölölvásásából csak rövidke kivonatot adhatunk, nem izlettelől, mert minden kivonot csak száraz esontvá, még ha maga a szerző készíti is, hanem inkább azért, hogy eszmenetelt fölüljuss azok emlékében, kik a fölölvásást élvezettel és osztatlan figyelemmel hallgatták végig.

Fölölvásó bevezetésül vólója, hogy minő csodás eredményeket ért el az emberi ész, midőn az emberi — úgyszólván — a vadállatok sorából oly rohamos gyorsasággal felemelte a magasba, hol már az emberi ész is szédelegni kezd s a siker fölött elbizakodottá kezd válni.

De mindezen egyszerű haladás dacára az ember egészen véve mindig az volt, a mi most; mindig meg voltak ugyanazon természeti ösztönei.

Felolvasásában egy ily természeti ösztöne — nevezetesen annak, hogy az emberek kiváló előszeretettel foglalkoznak mások ügyeivel — egyik jelenségét a pletyhát óhajítja tárgyalni.

Kifejti mindenekelőtt, hogy miért nevezi azt modern kísérletnek, majd áttér a pletyka definíciójára s igyekszik annak határait körvonalazni.

Majd áttér azon kérdésre, hogy kik és hol csinálják a pletykát? Arra a következtetésre jut, hogy sokkal nagyobb terjednek, ha azt kizárólagosan a nők terhére róvnák fel, mintha úgy hangzik itéletünk, hogy az egyik nem e tekintetben tizenkilenc, a másik egy híján husz. De a nőknél a pletykázás hiba, a férfiaknál pedig hűn.

Tárgyalja, hogy minő indokai lehetnek a pletykázásnak? Tréfa, kedveskedés, unaloműzés, bosszú, szokás, rosszhalál stb. Ezután különbséget tesz ártatlan és gonosz pletyka közt.

Ezután a pletyka gyors terjedését illusztrálja s esetleli a pletyka gonosz hatásait, melyek annál veszedelmesebbek, hogy ellenük nincs más védőfegyver, mint a jó lelkiismeret és öntudat. Végül felolvasását azzal fejezi be, hogy kövessük ezt a rövid és mégis kifejező magyar példabeszédet: „Ne szólj szám, nem fáj fejem!”

Felröretések kikerülése végett a Habsburgok multkor között genealogiájához a következők kiegészítést tudjunk: III. Gazdag Albrecht és neje Ida, Rudolf pfülfendorfi gróf leányától származott II. Rudolf (†1232); ennek fia IV. Albrecht (†1240) és III. Rudolf (†1249), a habsburg-lauffenburg és kyburgi grófok őse; IV. Albrecht és neje Hedvig, kyburgi örökös grófnő, legidősebb fia IV. Rudolf (a későbbi császár) őse a ma is uralkodó királyi családunknak. A halom, melyen Habsburg vára épült, nem Wülpelsberg, hanem Wülpelsbergnek nevezetik.

A kereskedelmi kaszinó fölölvásási estélye szépen sikerült márczius 27-én.

A minden tekintetben érdekes, szellemes és változatos felolvasás a kereskedelmi kaszinó történetéből kivált kaezagtató anekdotákat, melyek annál helyén valobbak voltak s a fesztelenség, melyvel a felolvasó némely, talán indiskret leleplezést tett, annyival indokoltabb, mivel magát a fölölvásó otthon érezhette, mert, mint hirdette is volt, csakis a tagok és családjaik által meghívottak vehettek részt az estélyen.

Mint házigazda, ki a vendégek mulattatására élceli önmagát, élceli családja tagjait, hozzátartozóit, tökéletesen megfelelt minden kívánalomnak, csak az udvariasságnak nem, a nőket kihagyhatta volna a játékból, annyival is inkább, mert mint maga is bevallotta, csakis a jó és szép oldalakat ismeri, a rosakat, melyek a házaselet rabigáját oly félelmesnek tették előtte, csak sejtje s 89 éves korában szándékozik megismerni. A fölölvásást társas vacsora követte. A toaszok sorát Vári Ede a kaszinó elnöke nyitotta meg s a fölölvásás szellemes összeállítására, Fleischer Ignácra köszönté pohárral. Virányi Ignác a rendezőségért s a megjelent hölgyekért ivott. Klein Gyula a mindenség összetartó elemére, a szeretetre s a nőkre emelte poharát stb.

A toaszok sorát a „ezigánybíró” táncra hívó szözeata zárta be, melynek foganatja kiválóan kivrindagt tartott. A táncmulatságban résztvettek: Bian Mórné, Bleyer Ferencné, Braun Róza, Feldmayer Ignác, Fener Jakabné, Klein Gyuláné, Leitner Eteleka, Lóvi Gyuláné, Lóvi Sománé, Pollák Lipótné, Róth Sarolta (Szolnok), Steiner Zsigmondné, Schwarcz Amália, Schwarcz Ottília, Schwarcz Gusztávné, Virányi Ignác, Witz Ignác, Witz Mór, Witz Szidónia, Witz Katalin, Witz Antalné, Ungár Salamonné.

Az alakulóban levő „Auróra-kör”-ről.

Az Auróra annyit tesszen mint hajnal. Hajnal előzi meg a nap felkeltését s jótékony ragyogást. Ezen társulat, mely keresztény magyar irókból alakult, működésével jótékonyan kíván hatni a keresztény magyar társadalom szellemi, vallásos erkölcsi életére. A magyar nép lelkehez, felfogásához alkalmas könyveket fog kiadni, terjeszteni, a ponyvairodalmi erkölcsöntő

szellemet megmegtélező históriák ellenében. A Vasárnap kiadásával épen ezen törekünk mi is ezek öta. Ugyanazért ezen irók minden lépését figyelemmel kísérjük s olvasóinkkal közölni fogjuk. Az „Auróra-kör” alapszabálya ez:

A társaság tagjai: tiszteletbeliek, alapítók, pártolók és rendesek. Tiszteletbeli tagok, kiket irodalmi és irodalompártolói érdemeikért a közgyűlés ezal kiváltott. Alapító tagok, kik legalább száz forint alapítványt járulnak az egyesület céljának előmozdításához. Az alapító tagok a 6 frosos rendes tag könyvelményét, két alapítvány után a 12 frosot fizető rendes könyvelményét kapják. Pártolók, kik az egyesület könyvkiadványaira 6 vagy 12 forintot előfizetnek, mely összeget a választmány által megválasztott könyvelményt kapják, olyképen, hogy azt az egyesület által az illeto évben kiadandó munkákból tetszés szerint válogathatják össze. Rendes tagja lehet az egyesületnek minden magyar keresztény író, ki annak alakításában résztvett s a kit az egyesület közgyűlése megválaszt. Számuk korlátlan. (Az előkötési értekel az tagok számát azért nem kívánja korlátozni, hogy minden felmerülő új tehetséget és megszólaló régebbi írói munkái sorába felvehessen.) A rendes tagok az előleges költségek fedezésére belépési díjkepen egyszer s mindenkorra 10 forintot fizetnek, mely összeg egy negyedével belül két részletben is befizethető.

Az egyesület főcélja: a nemzeti közművelődés előmozdítása érdekében választmányra által szigorúan megbírált jó és olesó könyvek kiadása, a községi könyvtárak kezdeményezése, a magyar társadalommal (legmagasabb és legalobb rétegeiben) közvetlen és családi érintkezésbe lépni, e végül nemcsak vitastélyen engedi meg az, hogy a pártoló és alapító tagok résztvegyenek, hanem, mint vendégeket szívesen látja őket egyéb felolvasásain, még személyesen működve is. A felolvasások mindig helyi fölött, részben helyi jótékony célokra, a fővárosban s vidéki bizottságok által a vidéki városokban rendeztetnek, melyekre az alapító és pártoló tagoknak szabad belépésük van. Irótsáraink buzgalmatól függ, hogy létesítendő alapítóknak minél inkább gyarapodjunk.

Hogy az országban egyidejűleg több felolvasás is legyen tartható, a vidéken levő alapító és rendes tagokból vidéki bizottságok alakittanak.

Az egyesület évi tiszta jövedelméből 40 százalék az általa kiadott könyvek iróinak, tiszteletdíjoknál felül aránylagos jutalékképen osztatik föl 30 százalék a tisztviselők és választmány munkásságának díjazására fordittatik. 5 százalék egyenlő részletben a hirlapjok nyugdíjintézete és az irói segélyegylet javára adatik; e két intézet levén az, mely az elagott vagy szerencsétlenül járt kártársainkat a nyomortól megmenteni van hivatta. (Az előértekel abban a reményben van, hogy idővel tagjai számára még külön segélyező s nyugdíj-alapot is fog teremthetni, ha a tagok minél buzgobban törekének az egyesület anyagi javának előmozdításán. Az előértekezteteken az a vélemény is nyilvánul, hogy a rendes tagok is köteleztessek 100 fros alapítványra. De nekünk az irók anyagi helyzetének könnyítése is czélunk lévén, azt nem ajánljuk; ellenben óhajtjuk, hogy a kik kedvező sorsban vannak, az alapítványok tekintetében is jó példával járjanak elől) 25 százalék tartalékokra alakításra fog fordittatik.

Az egyesület pénzei egy tekintélyes budapesti pénzintézetben fognak elhelyeztetni, melyet az alakuló közgyűlés fog kijelölni.

Meggyőződésünk, hogy a valamikor szükségbe jutó, hogy a magyar nemzetnek minden hü fia megállja helyét: úgy a jelen idő, az, melynek küzdelme minden téren, de különösen a nemzeti közművelődés terén, a legnagyobb erőfeszítésre, vállvetett munkásságra s szívós kitartásra intenek.

Melyen érzi az idők eme jelét egész társadalmunk, mely hazaszere a közművelődési egyesület létesítésével s buzgó támogatásával leg sürgeőbb hazafiai kötelességet igyekszik teljesíteni.

S az irodalom — mely a mult tanúságai szerint, mindig első volt a haza legszentebb érdekeinek szolgálatában, mely, volt idő, hogy a haza legválságosabb napjaiban, egyedül harcolt a lételeben megátmodott haza — nemzetiségünk mellett, — melyre örök dícsőség érasset a Kazinczyak, a Kisfaludyk kora, az 50-es években kifejtett küzdelme, — az irodalom, a nemzeti közművelődés s zászlóvivője, a társadalom által megindított e nagy nemzeti mozgalomban kell, hogy minden számottevő erejét felhasználja a sorompókba szálljon.

És midőn e kötelességterhelő átharva arra törekünk, hogy minél szélesebb körben, minél nagyobb erőszempontossággal fejtsek ki tevékenységünket: tesszük ezt azon erős meggyőződésünkkel fogva, hogy a magyar nemzetnek közművelődési küzdelmeiben minden, bármely igénytelen, de hü „napzámosásra” égető szükség van.

Az „Auróra-kör” bizottsága.

SZÍNHÁZ.

Felekiné Munkácsy Flóra asszony vendégzereplése legkiemelkedőbb mozzanat volt egész idei színházi életünkben, a végén pedig, annyi hanyatlás után, szinte szükséges is volt úgy a kedvét vesztett közönségre, melynek egy kis műélvezetet nyújtott, mint a színészekre, a kik egy kis jövedelemhez juthattak. A művésznek két darabban lépett föl: szombaton, márcz. 28-án „Serges Panin”-ban, vasárnap pedig A „Danisefek”-ben. Játékával főleg szombaton ragadta el a közönséget, mely Felekiné kilepeltékör szünni nem akartó zajos tapsokkal fogadta, s a taps úgyszólván majd minden jelenete után ismétlődött. A környezete fölött értelmi fensőbbesével uralkodó nő, a családja feddhetetlenségére büszke pol-

gárnó, a gyermekét szinte rajongó szeretettel öleli anya, kiben az érzelem az okosság, a szilárdaság a gyöngédséggel egyesül, művészileg domborodott ki játékában, melynek még legesekélyebb mozzanata is művészi öntudattal volt kiszámítva.

Ez a játék nemcsak a közönségre hatott, hanem szereplő környezetére is, melyet a művésznő tekintete, mozdulatai mintegy magukkal ragadtak, úgy, hogy egyet-mást lezámítva, az ensemble tűrhető volt. Felekinél mellett méltó dícséret illeti meg Borsodiné (Jeame) értelmes, szép alakítását.

A „Danisettek már nem aratott ekora tetszés, hatása a pártatlanul rossz előadás miatt egészen el is mosódott. Egymást érte a botlás, ügyetlenség, szerep nem tudás, a mit csak az menthet némileg, hogy kevés volt az idő az előkészülethez. Felekiné asszony játékában a bízka méltóság nyert művészi kifejezést; míg öltözéke főleg a női közönség figyelmét foglalkoztatta.

Színészeink szerdán, márcz. 31-én, fejezték be előadásukat Tóth Edének „Kerekes András” című népszínművével, mely Völgyiné Csányi Juczika jutalmán került színre. A darab maga is kevés vonzó erővel bír, de a közönség egyébként sem érzett már kedvet a színházba menéshez, s így az utolsó előadás nagyon kis közönség előtt folyt le, nem is tartozott a jobbakká közé, s csupán a Völgyi eleven és jellemzetes játéka szerzett egy kis mulatságot.

A színtársulat innen Czeglédre vándorolt.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **A belügyminiszter** legutóbb kelt leiratában értesítette a városi hatóságot, hogy az esetleg létesítendő gyógyszerárak ügyében érdemileg határozzon.

— **Majálisok.** A nyíló természet néma bája szabadba édesgeti a falak közt szorult emberiséget, mely igyekszik is felhasználni a friss, levele ideozó jótékony, lelket vidító hatását. Alig köszöntött be a rég óhajtott tavasz, már is arról gondolkozunk, miként ejtsük módját az ősás nagyobb ingerével hódító mulatságoknak. A 38. számú br. Molinári gyalogezred tisztikara mult hó 28-án tartotta értekezletét majális rendezése iránt, mely mulatság mintegy becsüdnépelt fogja képezni a derek tisztikarnak, mivel az ősz elején — mint halljuk — távozásra kényszeríti őket a legfelsőbb parancs. — Folyó hó 2-án pedig a helybeli jogakadémia ifjúsága részben saját könyvtára, részben a „Szabadság-szobor” javára május hó 22-én rendezendő majális megtartását határozta el. A rendező bizottságot legközelebb fogja alakítani az ifjúság, s mindent elkövet, hogy a legsikerültebb legyen a mulatság.

— **Fiumében** fogja az idén tartani az orsz. középisk. tanáregyesület évi közgyűlését, a melyen való részvételre tanári körökben országsszerte nagy érdeklődés mutatkozik. Így a nevezett egyesület kecskeméti körének 25 tagja közül is 13-an jelentkeztek, kik még 7 családdal, köztük 5 hölgyvel szándékoznak Fiuméba rándulni, a közgyűlésen és úgy a helyi, mint a dalmát-parti kirándulásban résztvenni. A közgyűlés júl. 8-10-ig fog tartatni, mely napok délutánjai a helyi kirándulásokra lesz fordítva; júl. 11-én külön gőzessel fog a társaság kirándulni a dalmát-part hosszában le egészen Cattaro-ig, érintvén útközben a nevezetesebb helyeket, mint Zara, Seberics, Trau, Spalato, Ragusa stb. Ezen 368 tengeri mérföldre terjedő dalmáciai utazás 6 napot vesz majd igénybe, mely idő alatt a társaság a hajón fog lakni. Visszajövet a netán Velenczébe szándékozó tagok Triest-ten át fognak oda utazni.

— **Táncestély.** A kecskeméti gazdálkodó ifjúság 1886. évi ápril hó 26-án — Husvét másnapján — az „Olvasókör” és a „Gazdakör” helyiségében a „Gazdakör” javára zártkörű táncestélyt rendez. A meghívók már szétküldettek.

— **A lovassági laktnya** építésének előmunkálatait a mult hét folyamán megkezdték s ma már egy barakkszerű ideiglenes épület tekint a város felé. Minthogy pedig a téglanyagnak koesikon való helyreszállítása nagyon költséges, a vállalkozó ezé az építkezési telepet vasúti sínekkel köti össze a városi téglagyárral, melyeken kisebb fajta teherszállító waggonokkal kényelmesebb és takarékosabb lesz a behozás.

— **Helyesere.** Alighanem a francia-négyes egyik figurájában végezik ezt a műtet; de az a helyesere, melynek kivételét népevelési szempontból nagyon óhajtának az érkeles örei, sokkal realisabb és látszólag hasonlíthatatlanabbul érdekeltenek tünik föl. Nem másról, mint a tepszít áruó cigányasszonyokról van a szó, kik a Kosúth-téri elemi népiskola előtt díszleget teljes pompa — akaron írni — pongyolájukban. De megjelenésüket vinné patvar, csak

a nyelvüket ne huzelnák magukkal. És ez már öreg hiba az ő részükről, az iskolából kijövő fiatal nemzedékre pedig nagyon káros hatású lehet, még pedig azért, mivel napirenden folytatott aljas beszédek és hangos káromkodásai a hazatérő gyermekeket a leg-szigorúbb figyelmeztetés ellen is megállítják, kire sokszor akaratlanul is ragad a hallotakból s alkalmilag néha virtuositással reprodukálja társai vagy mások előtt. Azt hisz-szük, hogy nem szükseges több kommentár s részükről eleget tettünk, ha arra kérjük a rendőrfőkapitány urat: hogy Pharaó ivadékit továbbítsa a különben is szembetűnő helyről a zsidóvás piac legeldugottabb sarkába.

— **Valahára elérkezett** az az idő, mikor a városi községi tanitók is meghatározott napon kapják fizetésüket, melyekért sokszor a türelmetlenségig voltak kénytelenek várakozni. A városi tanács egyik végzése volt az örömhirt hordó pósta; hogy a városi tanitók minden hó utolsó napján fizeti ki a főkönyvelő, a psztai tanitók pedig minden hó utolsó péntekjén kapják meg fizetésüket. Bizony ennyi figyelmet már nagyon régen megérdemelték volna az illetők; de azért még mindig hiányos az intézkedés, mert a helyettes és nyugdíjas tanítókról még mindig hallgat az irás, pedig hát ők se lehetnek mostoha fiai a városnak.

— **Az új vágóhid** építése befejezéséhez közelget s körülbelül egy hónap múlva rendelkezésre lesz bocsátható.

— **Kérem.** Katona József családja, élete és ismeretlen munkái-című műnek előfizetési határideje (ápril 10.) közeledvén, alulírott tisztelettel kéri a nagyérdemű közönséget a munka szíves pártolására, a gyűjtővek igen tisztelt tulajdonosait pedig az előfizetési pénzek meglöbi beküldésére, hogy a nyomtatandó példányok számáról magát tájékozhassa. A 18—20 éves munkának előfizetési ára 2 frt (bolti ára 3 frt leend), mely postautalványon alulírtok küldendő (Budavár, országház-útea 8. sz.) Miletz János, tanár.

— **Hamis bankjegyek.** Mult hó 21-én, a helybeli vasúti leadási pénztárnál Búzás Judit az érkezett küldeményeért járó díjat kifizetvén, a pénztárnok hamis 10 frtot talált az átadott pénz közt, s az esetet a rendőrségnek följelentette. Búzás Judit azt vallotta, hogy ő a bankjegyet Puhar Sörös Jánosétól kapta, ki pedig azt állította, hogy ő neki azt egy budapesti borkereskedő adta borai előírásitákor. Ugyancsak a mult hó 29-én Bakó Józsefné 200 frtot akart betenni a helybeli központi takarékpénztárnál, a midőn a pénztárnok két darab 10 frtot hamisítottnak konstaltál s beküldte a rendőrséghez. A megejtett vizsgálat szerint a hamis bankjegyek Aszódi József nagykorúsi kupezőtől kerültek Farkas József kertészhez, a melyekkel ő Bakó Józsefnének szölleje vételárába fizetett. A házmótosok egyik esmetben se hozták világszóra a bankjegyek hamisítóinak kiletét, azonban nagyon valószínű, hogy egy háromból kerültek ki. Mind a három egytorma nagyságú, a rendesnél valamivel kisebb, kékebb színűk s a lémet felirat felső jobb oldalán levő arab szám fölötti „Zehn Gulden” feliratnál a „Z” betű fordítva van nyomtatva. A kinek sűrűn fordulnak meg bankjegyek a kezeiben, nem árt egy kissé óvatosnak lenni.

— **Herczeg György** polgártársunk több nevében fölvilágosításokat küldött be szerkesztőségünkhez a szerkesztésnél járt Oláh Mihály nagybögs ügyében; a levelet átadtuk a főkapitányi hivatalnál, hol illetékesek a dolog mibenléte után nézni.

— **Extra rendőr.** Mint mindenütt, úgy nálunk is van: rendes és rendenkívüli rendőr. Az a szerkesztés, hogy a rendenkívüli, vagyis inkább rendetlenkedő rendőreink száma alig számbavehető, de azért természet, mint a subagallér. Tollase- vagy Tallas az ő neve, csak hogy ő is ember; és mivel ember, ő vele is megtörtént, hogy egy kicsit nagyon, a fenekére tekintett a boros kancsónak, és ekkor megszűnt a rendnek hű öre lenni. A vendéglátó helyiség publikumával pasászkodó tekintélyét szerfelett igyekezett érvényesíteni s meg nem hunyászkodóknak öklével iparkodott nyomatékot szerezni képzelt hatalma érzetében. De nemsokáig tartott pünkösd királysága, mert egy jobb gondolkodású polgár feleslegesen tartotta a szembezállást, hanem e helyett az illetékes helyen feljelentette a garázdálkodó rendőrt. Kapitány úr előtt ő rendőrségének hasonló stikliffei miatt több levén már a ravoson; végelbocsátása a legkegyelmesebben szanctióntatott. Persze hogy ez kellett az Andris bácsinak!...

— **Toloncolás.** Konkoly Kálmán, majnai illetőségű kereset nélküli kártyahós már több ízben magára vonta a rendőrség figyelmét s mindannyiszor útfüvet kötött a talpára. A mult ízben ismét meggyeskedett megátogatni városunkat, de visitelése nem jól ütött ki, mivel 8 napi elzárás után Majsára toloncoltatott.

ÜZLET.

Piaci árjegyzék.

Tisza búza nétermásánként	8.10 krtól 8.35 krig.
Rétszer	6.70
Arpa	6.05
Zsö	6.40
Tengeri kecskeméti mm.	5.45
Tengeri bánati	5.85
Kóles	5.40
Szalonna	42.—
Krumpli	1.80
Széna	3.60
Szalma	1.50

Sertésvásári jelentése

az első magyar sertésbirtaló és kölcsönelő-legező részvénytársulatnak.

Budapest-Köbönya, április 2.

Heti átlagárak: magyar val. aru 260—320 klg. nehé 45—46 krt., 180—240 klg. nehé 44½—45½ krt., öreg 300 klg. nehé 44—44 krt.; vidéki sertés 44—45 krt. Transilvónia: szerbaini 42—43½ krt.

Éleseg árak: Kukorica 5.90 krt., árpa 6.40 krt.

Helyi átlagárak: márcz. 26. maradt: 117,941 db.

Felhaitás: alvidekről kövér 843 db. sovány 737 "

Szerbiából 3255 "

Romániából 1518 "

M. államvasúttal kövér 2443 "

Vidéki 6708 "

Magyar államvasútyán 698 8,147 "

Marad állomány: 125,424 db.

Elhajítás: Felvidékre 216 db. Bácsba (m. h. 340 db.) 2599 "

Csahországra 1062 "

Bodenbach 600 "

Rutkán at 301 "

Oderbergen át 331 "

Budapesti fogyasztás 2140 "

Külteki 200 "

Magyar államvasútyán 698 8,147 "

Marad állomány: 125,424 db.

Vasúti menetrend.

Budapest és Bécs irányában:

Gyorsvonat hajnalban	4 óra 18 perc.
Személyvonat délután	5 " 13 "
Omnibusvonat reggel	5 " 9 "
Félegyház és Szeged irányában:	
Gyorsvonat éjjel	12 óra 41 perc.
Személyvonat este	10 " 42 "
Omnibusvonat este	9 " 52 "
	7 " 28 "

Szerkesztői galambposta:

J. J. Györgye. Köszönet a küldeményért, fölhasználjuk. Az igert dolog szintén időszerül lesz.

Spanga György cs. k. örmester úr sziveskedjék személyesen meglátogatni a töle kérendő fölvilágosítókat végett.

Felelős szerkesztő: HANUSZ ISTVAN.

NYILTÉR.

Klein Nettike
Kecskemét
Oberländer Sándor
Temesvár
jegyesek.

MATTONI-FÉLE

GISSHÜBLER

legjobb asztali- és üdítő ital, kitünő hatásának bizonyult köhögésnél, gégebajoknál, gyomor- és hollyaghurtnál.

Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

Szines fekete- és fehér-selyem atlasz méterenként

75 krtól 10 ft 85 krig (18 különféle minőségben szállítja egyes öltözötekhez és darabokban vámentesen a házba Henneberg G. selyemgyári raktára (os. és kir. udvari szállító) Zürichben. Minták postafordultával. Postabélyeg levélre 10 kr.

Jegespincze-eladás.

A jelenleg épülőben levő kaszárnyának átellenében egy **jégpincze** jéggel együtt jutányos áron eladó.

Bővebben a tulajdonos **Zilzer Ignác**nál

7. tized, Csóka-útea 256. szám. 74 (2-1)

A 87 év óta főnnálló

csász. királyilag éremmel kitüntetett

ezelőtt Lichtenauer özvegye és fiai czég bécsi raktára küld

LÓPOKRÓCZOKAT

lótakaró- és pokróczgyárából

elpusztíthatlan minőségben 190 cm. hosszú, 130 cm. szélesekét sötét szinben, ólénk színi szegélyvel, darabjait

1 frt 60 krért, beleértve az elcsomagolást is.

Elad továbbá, míg a készletben tart.

ZSEMLYESZINŰ LÓTAKARÓKAT

2 m. hosszú és körülbelül 1½ m. szélesekét, 6 soros kékvörös vagy fekete-vörös szegélyvel elpusztíthatlan minőségben, darabjait

2 frt 50 krért, beleértve az elcsomagolást.

10 darab megrendelésénél vagy 11-et kelt, vagy az ár 10%-át leszámitja.

Csak tömeges gyártás és nagy raktár teszi őket abba a helyezésbe, hogy a szokatlan nagyságú és oly kitünő minőségű lótarokokat oly rendkívül alacsony áron adhatják.

Száczakra rigó köszönetet áll készen megköntözésre.

Az elküldés utánétv mellett történik, a meg nem felelő akadály nélkül visszaveszük.

A jól megfigyelendő ezim:

Pferde-Decken-Fabriks-Haupt-Niederlage,

Wien, I., Rothenthurmstrasse 11.

49 (6-2)

Szeged. Szálloda-megnyitás. Szeged.

Van szerkesztés a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy a Szécsényi téren újonnan épült

„Grand Hotel Tisza”

című étterem, kávéház, 54 vendégszoba, nagy tánc- és hangverseny-termekkel, fürdővel és légfűtéssel ellátott szállodánkat, mely a mai kor igényeire képest a legnagyobb kényelemmel és eleganciával van berendezve, 1886. január hó 16-án megnyitottuk.

Megjegyezzük, hogy úgy a vendégszobák, valamint az étteri és kávéházi árak a lehető legolcsóbbak, továbbá a helyi közönségben képest a legnagyobb kényelemmel és eleganciával van berendezve, 1886. január hó 16-án megnyitottuk.

Minden vonathoz és vonattól társaskocsik közlekednek.

Kérve a nagyérdemű közönség szives pártfogását, maradtunk

Szeged, 1886. január 16-án kiváló tisztelettel

Kass János és Társai.

41 (10-8)

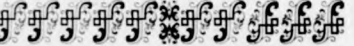
Ujabb árverési hirdetmény.

A kecskeméti kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság rószáról közhírré tétetik, hogy Kecskemét város árvaszéke, s az elrendelt osztalokozás folytán Kecskemét város árvaszéke s id. Csász István végrehajlatának **Hungarys Mária** Baracsi Balásné és Hangyás Imre végrehajlatát szenvedők ellen 121 frt 59 kr., illetőleg 473 frt 82 kr., 12 frt 64 kr., 68 frt 33 kr. és 22 frt tőke és járuléka iránt folyamatban lévő végrehajlati ügyében a kecskeméti 575. sz. telegjegyzőkönyvben 989. r. sz. a. foglalt. a Hangyás Mária Baracsi Balásné nevén álló, addó alapjánu 1312 fetra becsült székfői szállóbirók tartozékai-val együtt, — a 885/885. sz. a. kibocsátott árverési hirdetmény ellen benyújtott felfolyamodának felsőbb bíróságlag lett elutasítása folytán, — a kitiűzött árverés sikertelenségére tekintettel, az 1886-ik évi **május hó 3-ik** napján délelőtt 9 órakor, mint újabb egyetlen határidőben, e kir. törvényszék telekkönyvi helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a 885/885. sz. a. már megállapított s a hivatalos árak alatt e telekkönyvi hatóságnál, valamint Kecskemét város polgármesteri hivatalában megtekinthető feltételek mellett a kiküldötti áron alól is eladatul fog.

Venni szándékozók tartoznak a kiküldötti árul szolgáló becsár 10% át készpénzben vagy ovaðkéképese értékpapírban a kiküldött kezeihez bánatpénzül előre letenni.

Kelt a kecskeméti kir. törvényszék titkvi osztályának 1886. évi márczius 24-én tartott üléséből.

Muraközy Gyula, Gáll Ferencz,
tanácsjegyző. 70 (1—1) kir. törvénzék elnök.

Hirdetmény.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására juttatni, miszerint helyben 14 év óta fennálló **asztalos-üzletemet** újabban olykép rendeztem be, hogy nálam nagy választékban és mennyiségben, kitűnő száraz anyagból műhelyemben elkészített

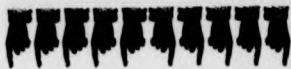
kész épület asztalosmunkák

nevezetesen: 8 és 9 láb magasságú kétszárnyú ajtók, 5, 6, 7 láb magas ablakok, szőnyeg-ajtók teljesen felszerelve, felvasalva, a legjobb izlésnek és osinnak megfelelően kiállítva jutányos áron kaphatók. Kaphatók szobabútorzatok is.

A kész munka számtalan előnye mellett főfigyelmet érdemel az, hogy ez úton első kézből kapja a vevő az önmaga által megszemlélt, kiválasztott darabot, és az építők által a költségvetésből leengedni szokott százalékot nem kell a selejtes munka kénytelen kelletlen elfogadásával drágán visszafizetni.

Ezen bajon kívántam vállalatommal gyökeresen segíteni, és a midőn erre a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívom, és irányomban eddig tanúsított pártfogásáért ezennel hálás köszönetemet nyilvánítom és azt jövőre is kérem, vagyk alázatos szolgálja

Varga László, asztalos.
IV. tized 117. sz.

A „Kecskeméti Kereskedelmi Ipar-Hitelintézet és Népbank” hivatalos helyiségén 2 darab kecskeméti takarékpénztári és 4 drb kecskeméti kereskedelmi ipar-hitelintézet és népbanki

részvény

folyó hó 7-én (szerdán) d. e. 10 órakor nyilvános árverésen elárvereztetni fog, mire a venni szándékozók figyelmét tisztelettel felhívom.

Kecskemét, 1886. april 2.

Mádi János.

71 (1—1)

Kütiintetettett:

A gráci 1880. évi orsz. kiállításon elismerési oklevéllel.
A triestzi 1882. évi kiállításon bronz-éremmel.
A becsi 1883. é nemzeti gyógyszerész. kiállításon ezüst-éremmel.
A terontali megyei gazdas. kiállításon 1884-ben ez. díszoklevéllel.
A budapesti 1885. évi orsz. kiállításon a nagy-éremmel haladás- és versenyképességért.

A MOHAI
ÁGNES
FORRÁS

hazánk egyik legszénsavdúsabb

SAVANYUVIZE

kitűnő szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomornak az idegröndsz. r. bántalmain alapuló bajokban. Általában a víz mind-zon körököl kiváló figyelm-t érdemel, melyekben a szervei élet támogatása és az idegrendszer működésének fölfokozása kívánatos.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Kizárólagos forrattár **Édeskuty L.** m. kir. udv. szállítónál Budapesten.

Ugyszintén kapható minden gyógyszerártsba, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Az 1885-ik évi elszállítás

palack 1.800,000 palack.

Kecskeméten kapható: Bóka Zsigmond, Dávid Bertalan, Feuer Jakab, Gyenes Sándor fiai., Katona Zsigmond, Molnár János gyógyszer., Pataky és Nyirády és Witz Gusztáv uraknál. 62 (12—2)

66 (3—2)

Az első osztrák

Ajtó-, ablak- és szobatalaj-gyári társaság

BÉCSBEN, IV. Heumühlgasse 13. alap. 1817.

MARKERT M. vezetése alatt

ajánlja nagy áruraktárát, melyben kész ajtók és ablakok bezárólag kapesokkal, ugyszintén puha hajótalajok s tölgyfából amerikai fries- és parquettalajok.

A gyár szárazfa-anyagának nagy raktára által, mint szintén kész áruinak nagy készlete következtében ama helyzetben van, hogy minden szükségletet fent nevezett árukból a legrövidebb idő alatt teljesíthet.

A gyár vállalkozik portálék előállítására, kaszárnyák, kórházak, iskolák, irodák stb. stb. berendezésére is, nemkülönbön mindenféle, gépekkel előállítható faművek elkészítésére, adott rajzok és minták után; kivéve a házi bútorokat.

Árverési hirdetmény.

1406. 1886.

A kecskeméti kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság rószáról közhírré tétetik, hogy Varga Justina és az elrendelt osztalokozás folytán a kecskeméti központi takarékpénztár végrehajlatának **Papp Juliánna** Varga Józsefné és érdektársai végrehajlatát szenvedők ellen vagyonszűkösség megszűntetése s 20 frt 70 kr. költség, illetőleg 139 frt 72 kr. tőke és jár. iránt folyamatban lévő végrehajlati ügyében — a kecskeméti 11.424. sz. telegjegyzőkönyvben 473. r. sz. a. foglalt. a Papp Juliánna Varga Józsefné, Bóka Zsigmond, ifj. Szabó Pál, Földesi Teréz, kiskorú Úrházi Sándor, kiskorú Úrházi József és Varga Justina peres felek közös tulajdonát képező Mária-hegyi szállóbirók tartozékai-val együtt, — 1962 frt kiküldötti áron az 1886. évi **május hó 31.** napján d. e. 9 órakor, mint egyetlen határidőben, e kir. törvényszék telekkönyvi helyiségében megtartandó nyilvános árverésen az egyidegleg megállapított s a hivatalos árak alatt e telekkönyvi hatóságnál, valamint Kecskemét város polgármesteri hivatalában megtekinthető feltételek mellett a kiküldötti áron alól is eladatul fog.

Venni szándékozók tartoznak a kiküldötti árul szolgáló becsár 10% át készpénzben, vagy ovaðkéképese értékpapírban a kiküldött kezeihez bánatpénzül előre letenni.

Kelt a kecskeméti kir. törvényszék titkvi osztályának 1886. május 24-én tartott üléséből.

Muraközy Gyula, Kovács József,
tanácsjegyző. 73 (1—1) kir. törvénzék elnök.

Figyelmeztetés.

Az általánosan ismert, jó hírnévként örvendő s több oldalilag kitiűtett sósborneszés készítményem — kelendőségénél fogva — sok utánzásnak lévén az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy azokon szimjegyeimet módosítom s arra két nyomtatban saját bízam külső alakját veszem föl, bejegyeztetvén azt egyszersmind védjegyként a budapesti iparkamaránál.

SÓSBORSZESZ

gyors enyhítést eszközöl:
eszes szagatás, fagyás, fog- és fejfájdalmak, szemnyegesség, bñulások, zsongorok stb. ellen: de különösen a

bedöröszölés-kenő-gyűrő-gyógymódnál, (massage) igen jó hatásúnak bizonyult. Fogtisztló szerül is igen ajánlható, a menyiben a fognak fényét elszegíti, a foghúst erősíti és a száj tiszta, szagtalan izt nyír a szesz elpárolgása után, valamint ajánlatos e szer fejmosásra is a hajidegek erősítésére, a fejkörpa-képződés megakadályozására és annak megszüntetésére.

Ara egy nagy üveggel **80 kr.**, egy kisebb üveggel **40 kr.**

Brazay Kálmán,
Budapest, IV. kerület, Múzeum-körút 23. sz.

KAPHATÓ:

Kecskeméten: Gyenes S. és fia, Harkay J., Molnár J., Pataky és Nyirády, Bóka Zsigmond, Hacker Antal, Reiner Ignáczné, Feuer Jakab, Witz Gusztáv, Machold Alajos, ifj. Budócs István, Katona Zsigmond, Kéry Menyherth.

Szabadzsállítás: Adamovics M., Gansl A., Spitzer F.

Üzleglőden: Donovitz F., Gombos F. Fia, Fabianék Vilmos, Farkas József, Túri László, Stáger József, Csörgői Béla.

Kunszentmiklóson: Tolnay A.

67 (3—2)

Védjegye 319. és 320. szám.

Használati utasítás magyar vagy német nyelven, bizalmasosaim névsorával ellátva, minden ügyhez ingyen mellékeltek.

Méltóságos **Uzovics Pál** izsáki uradalmában 100 hektoliter legjobb minőségű, egészséges, csiraképes

lófogú kukorica

(csalamadénak)

van eladó; ára helyben métermázsánként 7 frt.

A venni szándékozók forduljanak fenti uradalom izsáki tisztartói hivatalához.

64 (5—3)

Dohány-nagytőzsde

újonnan engedélyezett belyegelésrűsítással összekötve a főváros közelében azonnal átadható.

Bővebb értesítést ad **Moskovits Zsigmond** a „Fővárosi hitelszövetkezet” igazgatója, Sándor-úteza, 32. sz. **Budapesten.**

69 (3—2)

Északmagyarországi egyesített kőszénbánya és iparvállalat részvény-társulat.

Ajánljuk

kitűnő minőségű hazai kőszénterményeinket

gyári-, gazdasági- és házi czélokra

a legúntányosabb árak mellett.

Rendelvényeket kérünk központi irodánkba

Budapest, Erzsébetter 10. sz. alá intézni.

Az igazgatóság.

72 (10—1)